

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Z P R Á V Y Č S K P

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Členský obežník
Československého svazu křesťanských pracujících
Švajčiarska

1971 - Júl - Číslo 7

TI MLADÍ :

Asi jedna třetina všeho lidstva jsou lidé tak zvané mladí. Početnický vyjádřeno liší se od ostatních dvou třetin tím, že se narodili o jednu nebo několik desítek let později. To jsou jedna až dvě generace neboli z hlediska věčnosti téměř nic. Vyjádřeno z hlediska lidského života jsou však oba tábory k sobě v poměru rodičů k dětem. A to je i v rámci věčnosti - hodně.

Je několik názorů na to proč si mladí se staršími občas nerozumějí. Mnoho záleží na tom, je-li to názor těch prvních nebo těch druhých. Generace jaksi otcovská zpravidla tvrdí, že mladí jsou ještě nezkušení a vlastně hloupí. Dosti často se dokonce říká, že jsou zkažení a zlí. Je tomu skutečně tak?

Dr. H. Madinger je ve své knize "Lebenskunde" jiného názoru:

- Mládež prý nemá dostatek zájmu o vážné problémy. Ale což není naopak nejčastější otázkou mladých "Jaký je vlastně smysl života?"

- Prý nemá ideálů a není schopna oběti a zánícení. Má pro to však dosti příkladů mezi námi staršími? A není pravdou právě opak? Co českoslovenští hoši Jan Palach a Jan Zajíc? Co mladí kneží v Brasílii?

- Prý je drzá a neuctivá. Ale není ve skutečnosti pouze radikální? Radix znamená latinsky kořen. Je tedy drzostí chtít za každou cenu odhalovat kořeny jevů a nespokojit se povrchností?

- Prý neuznává autoritu. Nejde tu však jen o autoritu konvenční - nějakým způsobem vnucovanou? Není dnešní mládež naopak dychtivá osobností se skutečnými mravními a intelektuálními kvalitami - a není problém spíše v tom, že jetakových málo?

Německá televize vysílala nedávno reportáž o mládeži, která hledá. Škoda, že toto vysílání mělo konkurenci v současném přenosu s měsíce. Ještě nedávno dospívalec v BRD na 4 miliony mladých, kteří nikdy nepoznali svého otce. Polovina dětí v BRD vyrůstá v rozvrácených rodinách. Nejčastěji se vyskytující témata v rozhovorech dospělého okolí jsou peníze, sex a ujeté kilometry. A přece jsou tu mladí lidé, kteří roznášejí bliženskou lásku. Na příklad skupina Kabonters nebo vlasatí a vousatí hoši a dívky z parku v Amsterdamu. Přece jsou tu takoví, kteří záníceně pátrají po zdroji pravdy za přehradou smyslů. A je jich stále více. Mluví se dokonce o náboženském pozdvižení mladých. Část proudu teče regulovaným řečištěm církví, část je spontánní, živelná a spojuje křesťanství s odporem proti establishmentu. Všechno je však čisté a upřímné. Vzmůže se tato mladá povodeň natolik, aby dokázala sama pootočit kolo světa do lepšího směru? A nestálo by za to dívat se na mladé vlasatce trochu měkčeji, aby uvěřili, že nejsou tak sami, jak se jim někdy zdá?

Z P R Á V Y Z Č S K P

oo Dr. VOJTECH ANDIČ, profesor university štátu New-York a jeden z predných pracovníkov krajaňského hnutia v USA, bol 20. júla hosťom našej miestnej skupiny v Curychu. Jadrom jeho prednášky, ktorú počuvala preplnená klubovňa Kolpingovho domu, bolo vyličenie pomerov medzi Slovákmi žijúcimi v USA. Dr. Andič-Slovák vyštuloval v Prahe v tridsiatych rokoch - triedí amerických Slovákov do štyroch politických smerov.

Základným je stále starý smer československý, ktorý sa hlási k politickej jednote Čechov a Slovákov, usilujúcich o obnovenie Československej republiky. K tomuto smeru patrí Dr. Andič sám - zo starej generácie sem patrí Dr. Osuský. Druhou skupinou sú federalisti, ktorí chcú v zásade to isté, ale v rámci Československej republiky zdorazňujú nutnosť inštitúcií svojbytných slovenských. Túto politicky veľmi konkrétnu a skutočnému vývoju odpovedajúcu pozíciu reprezentuje "Stála konferencia slovenských demokratických exulantov", v ktorej čele bol nedávno zosnulý Dr. Jozef Lettrich. Dnes ju vedú Dr. Martin Kvetko, Dr. Michal Mudry, Dr. Jozef Mrázek a ďalší. Medzi obidvoma skupinami vládnu priateľské vzťahy a spolupráca.

Naproti tomu majú tieto dve skupiny rozporné vzťahy k tretej skupine separatistov, ktorí sa hlásia ku koncepcii samostatného Slovenského štátu, po vzore štátneho útvaru, ktorý pod ochranou nacistického Nemecka vznikol na území Slovenska za vojny. Z radov separatistov vyšiel impulz k svolaniu Svetového kongresu Slovákov do New-Yorku v roku 1970.

O to, že na ňom nebol prijatý separatistický program sa podľa slov Dr. Andiča zaslúžili predovšetkým prítomní slovenskí katolícki cirkevní hodnostári a potom slovensko-americká mládež. Na ďalší kongres Slovákov, ktorý sa konal tento rok v Torontu, boli už pozvaní aj "Čechoslováci". Dr. Andič sa ho neúčastnil, lebo musel odcestovať do Európy. Pevne však verí, že sa medzi Čechmi a Slovákmi upevnia vzťahy pravého bratstva. Obidva národy sa potrebujú a patria k sebe.

Kritizoval separatistické tendencie na strane slovenskej ale aj českej, nakoľko i tu sa vyskytujú činitelia, ktorí by Slovákov ochotne "hodili cez palubu". Je treba aby Slováci i Česi proti separatistickým názorom tvrde protestovali.

Štvrtá skupina medzi americkými Slovákmi sú neutráli. Sklamani všetkým čo bolo a je, nechcu mať s politikou nič spoločného. Je ich pomerne dosť - a jedná sa o to získať ich pre verejnú činnosť v prospech našich národov. Sú medzi nimi ľudia veľmi schopní a ušlechtilí. Dr. Andič nabádal všeobecne k trpezlivosti a vytrvalej práci. Je sám plný optimizmu a oddanej lásky k svojej vlasti a verí v šťastnú budúcnosť.

Prítomní odmenili Dr. Andiča za prednášku dlhou diskuziou. I keď neskoro v noci, sme sa rochádzali s hrejivým pocitom v srdci, krásnou spomienkou a nádejou, ktorú ako dar v nás zanechal veľký krajan zpoza oceánu.

oo Winterthurský CMV pořádá 12. září horskou túru na "Hohe Kasten" v oblasti Santisu. Srdečně zve všechny naše členy. Túru povede všem dobře známý p. H. Hess. Pro Čechy a Slováky z místní skupiny Winterthur je to příležitost nejenom poznat kus švýcarské přírody, ale též navázat přátelské styky se švýcarskými přáteli. Kdo má zájem přihlaste se u bratra Zatloukala, tel. 052/273261.

- oo KRAJANÉ V AARGAU budou mít brzy kde se scházet a kam zvat krajaný z jiných kantonů a z blízké části BRD. Již v září se ujme bratr J. Beseda vlády nad hotelem "WAAGE" v lázních Zur - zachu. Koncem září tam uspořádá celošvýcarské svatováclavské krajauské posvícení. K restauraci "Praha" v Zúrichu a k hotelu "TRAUBE" pana Vojáčka v Nesslerau přibude další československé pohostinství.
- oo ČESKOSLOVENSKÝ SKAUTING V EXILU má svoje přípravné ústředí ve Švédsku. Kto máš zájem o spolupráci přihlaš se v redakci "Zpráv ČSKP", odkud dostaneš další informace. Mezi exulanty je mnoho bývalých skautů, kteří ani tady nezapomněli skautského hesla a jistě rádi přiloží znova ruku i srdce k práci násilím přerušené.
- oo CKUS - Christlichsoziale Kranken- und Unfallkasse der Schweiz - je vaší nemocenskou a úrazovou pojišťovnou. Nejste-li pojištěni přímo u svého zaměstnavatele využijte velmi výhodné kolektivní smlouvy, kterou náš svaz uzavřel s CKUS pro svoje členy. Vyžádejte si informace a přihlášky u předsedy naší pojišťovací komise br. Jaroslava Samka /tel. 051/4850188/
- oo HOSPODÁŘSKÁ POMOC SOVĚTSKÉHO SVAZU poskytovaná formou úvěrů jeho satelitům, které se dostaly vinou své politické závislosti do nějaké tísně, činí podle londýnského časopisu Economist asi 1,6 miliard dolarů ročně. Je to téměř více nežli SSSR poskytuje oficiálně vývojovým zemím. Mezi "zachraňované" patří v posledních letech strategicky důležité Mongolsko, Polsko, Československo, Bulharsko, Kuba, Sev. Vietnam a Egypt. Částka je veliká a představuje určité zatížení sovětského národního důchodu, i když jde vlastně pouze o úvěr, který musí dříve či později každý zase splatit. Nepoměrně větší jsou však výdaje, kterými se Economist nezabývá. Výdaje na obrovskou špionážní síť, na subversivní činnost po celém světě, politickou, partyzánskou i vojenskou, a na zbrojení. Tu se nelze domyslet přesnějších čísel. K hrubému obrazu však stačí jednoduchá úvaha. V zemi, která má nepřehledné přírodní bohatství a kde nikoho jistě nenechají zahálet, zbývá l i d u, po nedobrovolném poskytnutí všech těchto "služeb" světové revoluci, tak málo na vlastní živobytí, že jeho životní úroveň je jedna z nejnižších.
- oo Winterthurská místní skupina uspořádá v září besedu o technice duševní práce pod názvem JAK SE UČIT. Beseda bude určena nejen studující mládeži ale také rodičům a širší veřejnosti.
- oo SPĚCHÁ! Československé národní sdružení v Kanadě vydalo k 21. srpnu z popudu bývalých politických vězňů barevnou pohlednici, připomínající obrázky a anglickým textem tento "Den hanby Sovětského Svazu". Je to opravdu báječný nápad jak připomenout veřejným činitelům i prostým lidem západního světa nebezpečí, které číhá i na ně. Jedna pohlednice stojí 30 Rp. Objednejte si je na adrese: Vereinigung der ehemaligen tschechoslowakischen politischen Häftlinge in der Schweiz, Postfach 1100, 8022 Zürich.
- oo Opakujeme výzvu z minulého oběžníku, aby se všichni členové zúčastnili vzpomínkových akcí organizovaných ke dni 21. srpna. Přispějte k tomu, aby se tento den dobře vtiskl do paměti vašich švýcarských přátel.

Ú V A H Y - D O K U M E N T Y

CHRUŠČOV^{VV}OVE "ROZPOMIENKY".

Máloktorá kniha vyvolala vo svete taký ohlas ako Chruščovove memoáre /v angličtine "Krushev Remembers"/. Nie vari pre hĺbku myšlienok, nie pre korektnosť historických faktov, nie pre krásu slova a slohu, pretože nič z tohoto autor na papier zrejme sám ani nikdy nepoložil. Jeho reminiscencie, nahrané podľa všetkého na magnetofonovú pásku v rozličných časových intervaloch, "niekto" napred poriadne prestrihal, niekde zámerne pomiešal a povykrucal, aby to čo najlepšie zapadalo do jeho plánov: odsadený Chruščov má takto - možno - pomôcť protistalinským silám v Rusku, alebo dezavovať sám seba, svoju minulosť. Pre takéto kombinácie a mnohé ďalšie, kniha poskytuje viac ako dostatok materiálu.

Nech sa už veci majú akokoľvek, rozpomienky muža, ktorý sa nebál otvorene postaviť na pránier Stalinovej zločiny, za - sluhujú si naozaj pozornosť, akú im svet venuje. Už len preto, lebo dáva možnosť nazrieť za kulisu bizarného panoptika, ktoré bude raz ešte iba čakať na chápatého dramatika, ak nie satyrika, schopného zachytiť obľudnosť systému a jeho nositeľov, systému, čo sa vydáva za vrchol dokonalosti, spravodlivosti a humanizmu.

Pochopiteľne, Západ a Spojené štáty na prvom mieste zaujímajú to, čo bývalý najvyšší predstaviteľ Sovietskeho zväzu hovorí o udalostiach, ktoré ich vzťah k Moskve, Stalinovi, ale i vo vzťahu k samotnému Chruščovovi bezprostredne tangovali.

V iných smeroch Chruščov iba potvrdzuje, čo svet dávno vie, napríklad, ako Stalin nechal umierať hladom milióny sedliakov na Ukrajine. Ale dupkom stávajú človeku vlasy na hlave, keď jeden z najvyšších sovietskych predstaviteľov konštatuje, že sa nenašiel ani jeden partajný, či vládny činiteľ, včítane Chruščova, čo by bol šiel k Stalinovi a povedal mu, aká je skutočnosť, že vlaky odvážajú tisíce obetí hladomoru a jeho kolektivizačnej politiky volá kde do neznáma na spálenie. Navonok bolo všetko v najlepšom poriadku, všetko šlo "podľa plánu", ako v komunistických rajoch podľa plánu všetko ide dnes a pôjde i zajtra

Lenže smrť nívami komunistického panstva neobchádza iba náhodne. Má svojich vedomých kolaborantov. Hlavným dirigentom smrtonosného orchestru je Stalin. Ale hrá poctivo, bez odvrávania celá banda, ani Chruščov nevynímajúc. Ak Stalin príde k záveru, že sa niekto má zadrhnúť v katovej slučke, stačí, keď to hodí na papier: všetci rozsudok smrti bez mrknutia, možno s prikyvnutím v politbyru podpíšu, nestarajú sa prečo, vari ani len o to, kto to takto prichádza o hlavu. ... Takto padali hlavy sovietskych generálov, takto boli odpravovaní najbližší Stalinovi spolupracovníci, ktorí s ním možno ešte včera jedli a popíjali; podľa všetkého "štátnická" činnosť Stalinových spolupracovníkov sa vybíjala v jedení - všetci boli "hladní" hoc aj o polnoci, keď sovietsky diktátor naznačil, že by si mali ísť "zajesť do dače". Tam sa potom ešte viac pilo ako jedlo. Stalin mal vraj obzvláštny pôžitok, keď videl okolo seba ľudí "pod obraz", v kompromitujúcom postavení. V dači sa pilo obligátne - do rána. Stalin potreboval stále okolo seba spoličníkov. Spievalo sa, a ak diktátor chcel, jeho pusipajtaši museli tancovať. - Raz Stalin rozkázal Chruščovovi tancovať pred partajnými veličinami "gopak" - odzemok, - neskôr Chruščov lakonicky povedal Mikojanovi: "Keď Stalin povie tancuj, mudry tancuje "

A vždy, keď sa rozkázalo, Chruščov tancoval, lebo vedel, že iba tak sa dá prežiť, a napriek tomu i s ním to pár ráz bolo tiež iba na krajičku, tak isto i s dnešným sovietskym predsedom vlády Kosyginom ...

Chruščov má zrejme zásluhu, ktorá je jednoznačne dokumentovaná tým, že sa po Stalinovej smrti stal hlavou Kremľa, a to tu, že zlikvidoval Beriu. "atiaľ", čo ostatní sovietski pohľadávari, najmä Malenkov, zo zbabelosti a z opatrnosti boli ochotní Stalinovo dedičstvo ponechať Beriovi, Chruščov sa odvážne postavil proti tomuto zámeru a prekonajúc strach ostatných - Bulganina, Vorošilova, Kaganoviča, Molotova, i Malenkova/s výnimkou Mikojana/, Beriu dal zatknúť.

Beria bol ešte väčší zloduch ako Stalin, ktorý sa ho napokon sám začal báť. Ako hlava tajnej polície vykonával neobmedzenú moc nad policajným aparátom skoro plných 15 rokov. On bol technickým otcom teroru sovietskych koncentračných táborov. Stalin bol obklopený Beriovými ľuďmi. Priam švejkovsky znie, že Beriom dosadeného kuchára len preto, že vedel robiť dobré "sašíky" Stalin vymenoval za generála a postupne ho ovešal metálmi, i keď "generál" nikdy nevidel front, a tak isto Stalin vymenoval za generála svojho domáceho zásobovateľa ...

Po tajných prípravách, Beriu v prezídiu ústredného výboru strany obvinil Chruščov najmä zo zrady - a div sa svete - zo špionáže v službách Angličanov v čase, keď Beria bol ešte tajomníkom miestnej strany kej organizácie v Baku! Malenkov, ako predseda, mal dať o veci hlasovať, ale úplne stratil hlavu a jednoducho stlačil elektrický zvonec a podľa dohovoru zo susednej miestnosti vrazili dnu s revolvermi v rukách generáli na čele s maršálom Žukovom, ktorí Beriu zatkli a odviekli. Beria bol vybavený.

Malenkov vzal potom Chruščova nabok a povedal mu, čo sa práve dozvedel od svojho osobného strážcu, len čo vyšlo najaivo, že Beria bol zatknutý; všemožný počajný minister znásilnil policajtovu nevlastnú štrnásťročnú dcéru. - Beriovi ľudia ju chytili na ulici, zloduch ju opil a omámenú zneužil ...

Neskôr sa podľa Chruščova prezradilo vyše sto podobných prípadov znásilnenia dievčat a žien týmto po Stalinovi nejobávanejším mužom Sovietskeho zväzu, čo napokon podoprelo výrok smrti zastrelením, ktorý bol za pol roka a to v decembri 1953 vykonaný.

Chruščov líči Stalinovho šéfa tajnej polície ako krutú, bezohľadnú, cynickú kreaturu; obľúbeným Beriovým výrokom vraj bývalo: "Len mi ho dajte na jednu noc a uvidíte, že sa prizná, že je anglickým kráľom!"

Keď Stalin zomieral, všetci potentáti boli okolo smrteľnej postele. Keď Stalin otvoril oči, Beria mu vraj začal bozkávať ruku, keď ich zatvoril, Beria si opovržlivo odplúval ..

Je to takáto história komunizmu a jeho vodcov, plných
639 strán.

A čo princípy, čo komunistické koncepty, problémy sveta, alebo aspoň Sovietskeho zväzu? Ani slova o tom, ani náznak, že by v Kremli dialektické koncepty marxizmu boli hráli dáku úlohu v debatach, v diskusiách, alebo v rozhodovaniach za Stalinových čias, či až do dnešného dňa. Len čo Stalin konsolidoval svoju moc, z revolucionárov v jeho najbližšom okolí sa stala svorka vlkov, čo lávali pozor jeden na druhého, pohružení do intrikánskych hier, ktoré im mali aspoň udržať to, čo ho sa už zmocnili ...

Ba prelsa ľáčo: Chruščov opakoval z komunistického šlabikára: "My komunisti veríme, že kapitalizmus je peklo, v ktorom su pracujuci ľudia odsuđení žiť ako otroci". Ba čo viac:

"v biblickej mluve komunistický spôsob života je tým vytúženým rajom ľudstva". Chruščov si dáva otázku, prečo vraj komunisti vybudovali tento "raj", keď ohradu okolo neho zatvárajú na sedem zámkov? Chruščov vraj chce sovietsky raj otvoriť. - teraz, keď už nemá sedem, ale ani jeden kľúč od neho. Len je divné, že ho to nenapadlo, kým túto moc mal. Možno ho podcenujeme; - Chruščov iste dobre vie, že otvoriť komunistický "raj" znamenalo by koniec komunizmu. Prinajmenšom "raj" by bol zanedlho prázdny. Možno už dnes by sa z neho rád dostal i sám Nikita, ktorý podľa vlastného vyjadrenia dnes žije "ako pustovník na okraji Moskvy, stýkajúc sa iba s tými, čo ma chránia pred druhými a čo chránia druhých predomnou ... "

Chruščov háji zásah sovietskych tankov proti maďarským povstalcom v roku 1956. Nevedno, aké by mohlo byť vysvetlenie, že sa ani slovom nezmienuje o sovietskych tankoch v Československu, - napriek tomu, že vo svojich memoároch spomína už aj udalosti z počiatku lanského roku. Že by to bolo padlo za obeť cenzorovým nožniciam, ako im zrejme padli za obeť aj iné pasáže Chruščovových memoárov prv, než rukopis došiel na Západ?

Peter Račkovský - NAŠE SNAHY 1/1971

x x x x x x

S ATHEISMOM V RUSKU to asi není zdaleka takové, jak se to snaží hlásat ti, kteří tam o něj již 50 let usilují. Světlí o tom mnoho zpráv, kterým se podaří dostat se přes uzávěru železné opony. Ba zdá se, že je to čím dále tím "horší". Nedávno se sama "Komsomolskaja Pravda" zabývala prý "novou módou" mezi ruskou akademickou mládeží. Ta totiž nejenom vášnivě sbírá staré ikony ale začíná se dokonce zučastňovat "nebezpečně často" služeb Božích. Prý ji k tomu svedla výchova k intensivnějšímu vlastenectví a studium ruských dějin, plných náboženské problematiky a vroucnosti. Atheističtí propagandisté mají tedy velkou starost. Tím větší, že jde o lidi mladé a vzdělané.

Avšak ani lid prostý se za 50 let nepodařilo přesvědčit o tom, že nejvyšší existenci jsoucna je ustřední výbor KSSS a nikoliv Bůh. Německý časopis Bildpost uveřejnil zprávu z polského, dříve německého, městečka Lehnice, kde je od konce světové války posádkou silná jednotka rudé armády. Prostí vojákové chodívají dost často o nedělích do kostela a chovají se prý tam rozhodně důstojněji nežli turisté z DDR. Před dovolenou skupují všechny devotionalie v městě. Není sice známo, zda-li je doma rozdají či prodají, ale jistě by neriskovali trest za pašování zakázaných předmětů, kdyby o ně nebyl zájem. Když se u Saganu srazila dvě nákladní auta plná ruských vojáků a civilistů, volali ranění nebožáci o pomoc k Bohu a ke svatým patronům - zapomněvše v těžké chvíli zcela na školení a vojenskou dresuru.

Je téměř samozřejmé, že náboženské uvědomění těchto prostých lidí, jsouc nevedeno a nepěstováno pravidelným stykem s naukou, je do určité míry deformováno pověrami a dejme tomu i naivnostmi. Je však tu - a ve své podstatě jistě natolik čisté, aby se o ně mohly opřít dobré síly ruského člověka, až přijde jejich čas.

.

NEBYL TO ANI NACIONALISMUS ANI NÁRODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ, CO VEDLO NAŠE DĚJINY - BYLO TO NÁBOŽENSTVÍ. HUS, CHELČICKÝ, KOMENSKÝ JSOU TOHO DŮKAZEM.

MASARYK

VĚDECKÝM PRACOVNÍKŮM V AMERICE HROZÍ NEZAMĚSTNANOST.

Po roce 1955 se vědecká práce stala v USA předmětem zcela mimořádného respektu hraničícího až s uctíváním. Nebylo dlouho hlasu, který by se odvážil popřít, že hospodářský systém konzumní společnosti může vycházet jen z dobročinného působení vědy, a který by se této odvážil upřít právo na obrovské částky, kterými byla dotována jak se strany státu, tak se strany soukromníků. Až nyní, zdá se, se obrátila karta.

Nová situace začla poukazováním na skutečnost, že na př. Německu, Japonsku, ba i Francii se daří udržet si posice v hospodářském vývoji s daleko menšími náklady na vědeckou činnost. Pak se přišlo na to, že konkrétní přínos je mnohem menší nežli výdaje. Zatím co v letech 1961 až 1968 se výdaje na vědecký výzkum v USA zdvojnásobily zvětšil se prý národní produkt pouze o 35%. Při tom jenom asi 10% nových výrobků, vyvinutých ve vědeckých laboratořích, se podařilo komerčně zužitkovat. I obvyklý argument, že vývoj vědy napomáhá celonárodnímu usilování politickému a politicko-ekonomickému začal být napadán - poněvadž prý naopak vědy docházelo a dochází k vy-
pětí na poli vědy až po událostech politických a vojenských, nikoliv před nimi. Což nedalo na př. podnět k rozvinutí americké astronautiky teprve objevení se sovětského SPUTNIKA v r. 1957?

Všechny tyto námitky by byly však, přes svoji značnou oprávněnost, zůstaly dlouho "hlasy volajících na poušti" a státní výdaje na vědecký výzkum by byly dále rostly rychleji nežli národní produkt, kdyby se nebylo bývalo v posledních letech ukázalo, že hospodářství USA není tak bohaté jak se zdá.

Již před časem prohlásil Dr. Du Bridge, tehdejší poradce pro vědu presidenta Nixona: "Budeme muset zabrzdit. Nemůžeme být přece ve všem první." Když se hledaly položky, jejichž snížením by bylo možno ulehčit napjatému státnímu rozpočtu 1971, musel být obětován v první řadě vědecký výzkum a velké vývojové práce. Rozhodnutí nebylo snadné a ani doposud se pozitivě neví jak na to při realizaci těchto uspor. Nelze přece na př. vysadit tvůrčí pracovníky na určitou, možná že delší dobu, a pak je zase povolát zpět! Ale veřejné mínění v USA je jednoznačně namířeno proti vědě, která prý nesplnila, co se od ní očekávalo, hlavně na poli sociálním a všeobecně prospěšném. I soukromý sektor se tu rozhoduje šetřit. Z 500 průmyslových kapitánů, dotazovaných časopisem Fortune, se jich 18% rozhodlo snížit výdaje na výzkum a vývoj a 30% jich sníží výdaje na marketing.

Kolem problému se rozpoutala skutečná bitva. Všeobecně se sice uznává oprávněnost státních výdajů na výzkum vojenský a sociální ale popírá se význam výzkumu základního. Toto hledisko bylo polepřeno oficiální zprávou Hi'sightovou. Proti tomu se vědecké kruhy bránily raportem Traces, který vypracoval Illinois Institut of Technology. Avšak marně. Rozpočet na rok 1971 znamenal značné snížení výdajů především na základní výzkum. I několik již připravených velkých projektů bylo zastaveno nebo omezeno. Na př. projekt orbitální laboratoře s posádkou, vývoj t.zv. palivových pilulek, práce radioastronomické observatoře v Cornell, řešící problém pulsárů a quasárů, některé práce NASA a AEC /Atomic Energy Commission/ a četné práce z oboru fyziky. Podle návrhu pracovní skupiny, ustavené pres.

Nixonem, pripravuje sa pak zřízení centrálního celostátního místa k určování priorit zbylých a budoucích vědecko výzkumných prací, které je má pomoci účelně organisovat, aby restrikcemi nevznikly zbytečné škody.

I vědu dělají lidé. Po vědecké explozi v 50. letech jich Spojené státy nestačily samy na svých vysokých školách produkovat dostatečný počet a staly se tak zemí zaslíbenou pro vědecké pracovníky z celého světa, kteří každým rokem zaplňovali nová a nová místa v tamnějších vědeckých institucích. Tento "brain drain", odtok mozků, oslaboval poleta velmi nepříjemně vědecký potenciál především Evropy ale nedalo se proti němu nic dělat poněvadž USA nabízely finanční i pracovní podmínky přímo královské. Teď však poptávka téměř ustala a očekává se dokonce až 5% nezaměstnanost. Nelze ovšem mluvit v pravém slova smyslu o krizi. Z amerických vysokých škol budou nadále vycházet vědečtí pracovníci, kteří najdou své uplatnění, poněvadž vývoj se pouze zpomalil a nikoliv zastavil. Ale budou se o ně muset ucházet - zatím co doposud tomu bylo naopak. Zcela určitě pak ustane bezhlavý "brain drain" z Evropy. Ba není vyloučeno, že se časem jeho tok dokonce do jisté míry obrátí - a že někteří z mladých amerických vědců se budou ucházet o práci ve Starém Světě.

/Některé informace převzaty z L'Usine Nouvelle./

- oo UDAJE O ZVÝŠENÍ KUPNEJ SÍLY švajčiarských občanov za posledných 20 rokov uverejnil časopis "Aussenwirtschaft" 1/1971 v štúdiu H.Künzle. Autor sa pridržel najspoločlivejšieho ukazateľa t.j. počtu hodín, ktoré priemerný robotník musí odpracovať, aby si mohol to či ono kúpiť.

	1949	1969
Panský oblek	107hod 26min	34hod 20min
Panská košela	8 " 52 "	3 " 46 "
Panské topánky	17 " 28 "	7 " 32 "
Panské ponožky	1 " 45 "	45 "
Dámské punčochy/Nylon/	3 " 05 "	27 "
Automobil VW	58 týždňov	27 týždňov

- oo BUDE VELKÁ EVROPA? - Záleží to na podzimním hlasování v Britském parlamentu, který rozhodne o vstupu Velké Británie do Evropského hospodářského společenství /EWG/. Bude-li rozhodnutí kladné, připojí se začátkem 1973 k EWG také další státy, sdružené dnes s V. Británií v Evropském sdružení volného obchodu /EFTA/, t.j. především Dánsko, Norsko a Irsko - a s určitými omezujícími podmínkami i "neutrálové" t.j. Rakousko, Švédsko a Švýcarsko. Tyto tři státy by totiž uzavřely s EWG prozatím na 5 let smlouvu o volném obchodu v oblasti investičních statků. Příslušných předběžných dohod, představujících další krok k integraci Evropy, se podařilo dosáhnout letos na jaře. Jest si velice přáti, aby se podařilo je zrealizovat a aby se Evropa stala brzy oním třetím - dnešním dvěma supervelmocím rovnocenným partnerem, který na světovém politickém i hospodářském kolbišti tolik chybí.

- oo HOSPODÁŘSKÝ LIBERALIZMUS je živnou půdou pro komunismus. Sukromný kapitál, investovaný západními státy v Africe, činí dnes asi 4.900 mil. USA \$. Profit je většinou repatriovaný do investujících zemí. Priemerný zisk amerických investícií vo svete je 10,4% v Africe dostupuje ovšem výšky asi 20%. Afrika si musela vypožičat od vyvinutých zemí 8.000 mil \$, z čoho platí 440 mil. \$ ako úroky, čo je 1/5 hospodárskej pomoci, ktorú dostáva. V Brazílii index produktivity vzrástol zo 174,4 v 1964 na 178,1 v 1966, zatiaľ čo mzdový index klesol zo 128,7 na 119,4.
